

Maatalouden ympäristötuki

Manner-Suomen maaseudun
kehittämisohjelma vuosille 2007-2013

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

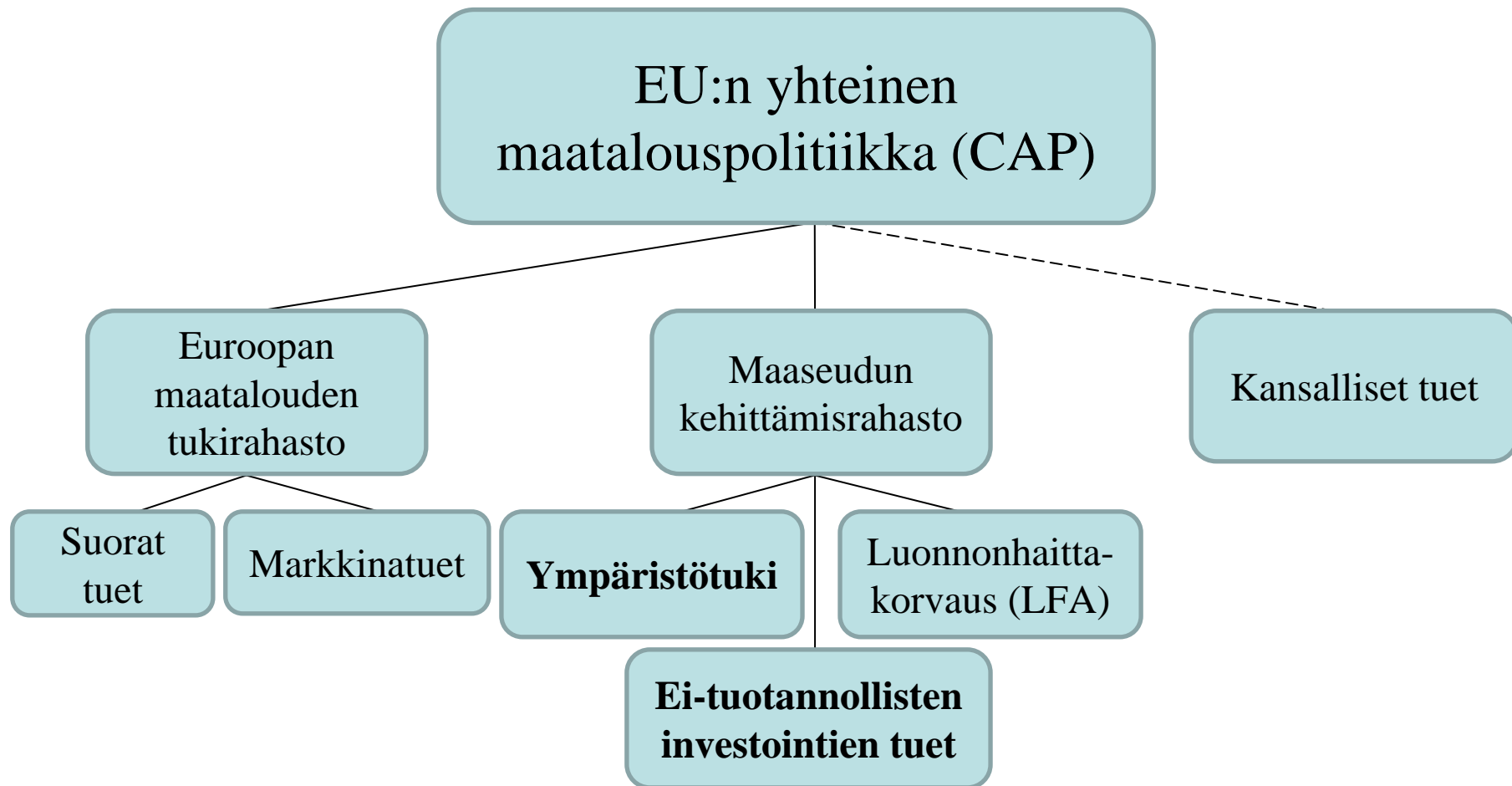
Muutokset

- Muutettu kalvon 21 muistiinpanoja

Maatalouden ympäristötuki

- Sisällys:
 - Yleistä maatalouden ympäristötuesta
 - Tuen hakeminen ja tuen maksamisen edellytykset
 - Ympäristötuen perus- ja lisätoimenpiteet
 - Ympäristötuen vaikuttavuuden seuranta

Yleistä ympäristötuesta (1/2)

Yleistä ympäristötuesta (2/2)

- Tukimuotona vuodesta 1995
- Tavoitteena tarjota maataloille keinoja ja mahdollisuuksia säilyttää ja parantaa ympäristön tilaa
- Tuen kokonaismäärä v. 2009 337 milj. €, josta erityistukisopimusten osuus 42 milj. €
- Rahoituksesta 72 % kansallisista varoista, 28 % EU:n maaseuturahastosta
 - Poikkeuksena osa erityistuista, joista EU rahoittaa 45 % alkaen vuodesta 2010

Ympäristötuen tavoitteet (1/3)

- Maatalouden ympäristökuormituksen alentaminen
- Maatalouden luonnon monimuotoisuuden ja kulttuurimaisemien säilymisen turvaaminen
- Tuotannon harjoittamisen edellytysten säilyttäminen

Ympäristötuen tavoitteet (2/3)

Käytännössä

- Tarjota viljelijöille keinoja ympäristön tilan suojeluun ja parantamiseen sekä perinteisen maaseutumaisemamme säilyttämiseen,

sekä

- mahdollistaa näiden keinojen käyttäminen korvaamalla niistä aiheutuneita taloudellisia kustannuksia ja tulonmenetyksiä.

Ympäristötuen tavoitteet (3/3)

- Vuonna 2009 ympäristötukeen oli sitoutunut 90 % viljelijöistä ja 95 % peltoalasta
- Myös rekisteröidyt yhdistykset voivat saada tukea muutamissa erityistukisopimuksissa
- Tuella korvataan tehtävistä toimenpiteistä aiheutuvia kustannuksia ja tulonmenetyksiä

Lainsäädäntöpohja ^(1/2)

- EY:n neuvoston asetus n:o 1698/2005: *Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston tuki maaseudun kehittämiseen.*
- Laki 1440/2006: *Laki luonnonhaittakorvauksesta, maatalouden ympäristötuesta sekä eräistä muista ympäristön ja maaseudun tilan parantamiseen liittyvistä tuista.*

Lainsäädäntöpohja (2/2)

- VNa 366/2007: *Valtioneuvoston asetus luonnonhaittakorvauksista ja maatalouden ympäristötuista vuosina 2007–2013.*
- MMMa 503/2007:
Maa- ja metsätalousministeriön asetus maatalouden ympäristötuen perus- ja lisätoimenpiteistä ja maatalouden ympäristötuen erityistuista.

Tuen hakeminen

- Ympäristötukisitoumus tehdään tukihaun yhteydessä viimeistään 30.4. (Lomake 111)
- Sitoumuskausi 5 vuotta
- Sitoutuminen
 - kasvinviljelytilana tai
 - kotieläintilana
 - Vähintään 0,4 ey/ympäristötukikelpoinen ha
 - tai 25 ey

Täydentävät ehdot (1/3)

Koostuvat kahdesta kokonaisuudesta

- Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset
 - mm. pientareet ja maaperän kunto, hukkakauran torjunta, hyvät viljelykäytännöt, viljelykiertovaatimus, kesantojen ja luonnonhoitopeltojen hoito, jne.
- Lakisääteiset hoitovaatimukset
 - Ympäristö: Lanta ja lannoitteet, puhdistamoliete, pohjavesialueet
 - Kansanterveys sekä eläinten ja kasvien terveys: Eläinten merkintä ja rekisteröinti, tuotannon hygieniavaatimukset, eläintautien valvonta jne.
 - Eläinten hyvinvointi

Täydentävät ehdot (2/3)

Ehtojen alaiset tuet:

EU:n kokonaan rahoittamat suorat tuet:

- Tilatuki
- Peltokasvien tuotantopalkkio
- Valkuaiskasvipalkkio
- Tärkkelysperunan tuki
- Siementuotannon tuki timoteilla
- Uuhipalkkio
- Lypsylehmäpalkkio
- Nautapalkkio

Maaseuturahaston tuet:

- Eläinten hyvinvointituki
- Ympäristötuki (2007-2013)
- Ympäristötuen erityistuet (2007-2013)
- Luonnonhaittakorvaus (2007-2013)
- Luonnonhaittakorvaus (2000-2006)

Kansalliset viljelijätuet:

- Luonnonhaittakorvauksen kansallinen lisäosa
- Pohjoiset hehtaarituet
- Kotieläintilan hehtaarituki

Täydentävät ehdot (3/3)

Tiedot täydentäviin ehtoihin liittyen oppaissa:

- "Täydentävät ehdot - Viljelytapa ja ympäristöehdot"
- "Eläinten merkintä ja rekisteröinti, kasvinsuojeluaineet, rehut, elintarvikkeet, eläintaudeista ilmoittaminen ja eläinten hyvinvointi"

Tuen maksamisen edellytykset

- Täydentävien ehtojen noudattaminen
- Ympäristötuen vähimmäisvaatimukset
- Ympäristötuen yleisten ehtojen täyttäminen
 - Hakija 18 - 65-vuotias
 - Peltoala väh. 3 ha tai puutarhakasviala 0,5 ha
 - Peltoalan tukikelpoisuus
- Perus- ja lisätoimenpiteiden toteuttaminen

Ympäristötuen vähimmäisvaatimukset

- Typen käyttömäärät nitraattidirektiivin mukaisesti
- Fosforin käyttömäärä maks. 80 kg/ha, puutarhakasveilla 120 kg/ha
- Kasvinsuojeluruiskun täytettävä eurooppalaiset standardivaatimukset
- Kasvinsuojeluaineiden levittäjällä oltava voimassa oleva ELY-keskuksen hyväksymä koulutus

Peltoalan tukikelpoisuus (1/4)

- Peltoala on tavallisesti tukikelpoista, jos se on ollut sitä edellisenä vuonna
- Uusia aloja hyväksytään tukikelpoiseksi tietyin kriteerein
- Tukikelpoisuus voidaan kuitenkin menettää, jos:
 - Ilmoitetaan viljelemättömäksi tai havaitaan sellaiseksi valvonnassa
 - Lohko ilmoitettu tukikelvottomaksi tai havaitaan muuten sellaiseksi valvonnassa

Peltoalan tukikelpoisuus (2/4)

Ympäristötuki voidaan maksaa seuraaville aloille:

- Peltoala jolta sato korjattu
- Viherlannoitusala
- Hunajantuotantoala
- Satovahingot ja talvehtimistuhot
 - Muista satovahinkoilmoitus kuntaan
- Pientareet ja suojakaistat

Peltoalan tukikelpoisuus (3/4)

- Viljelytekhniset päisteet
- Erityissopimusalat
 - Luonnon monimuotoisuuden, maiseman kehittämisen ja hoidon sekä maiseman monimuotoisuuden edistämisen 5- tai 10-vuotiset sopimukset
- Luonnonhoitopellot

Luonnonhoitopelto

- Monivuotiset nurmipellot
- Monimuotoisuuspellot
 - Riista- ja maisemapellot sekä niittykasveilla kylvetyt pellot
- Tukitaso sama kasvinviljely- ja kotieläintiloille

Luonnonhoitopelto

Tyyppi	Perustaminen	Hoito (kasvin-suojeluaineet kiellettyjä)	Sadon käyttö	Kasvuston päättäminen aikaisintaan
Nurmi	Olemassa oleva nurmi, tai viim. 30.6. mennessä	Niitto vähintään joka 3. vuosi, tai rikkojen vuoksi	Kyllä	2. vuonna 31.8. alkaen. Syyskylvöisellä kasvulla 15.7. alkaen.
Niittykasvit	30.6. mennessä	Sallittu 1.8. alkaen	Kyllä	2. vuonna 31.8. alkaen. Syyskylvöisellä kasvulla 15.7. alkaen.
Maisemakasvit	30.6. mennessä	Sallittu 1.8. alkaen	Kyllä	Kylvöä seuraavana keväänä
Riistakasvit	30.6. mennessä	Sallittu 1.8. alkaen	Riistan ruokintaan	Kylvöä seuraavana keväänä

Ympäristötuen rakenne

Ympäristötuki jakautuu kolmeen osaan (I-III):

I Perustoimenpiteet

- Sitoutuneiden noudatettava maatalan koko alueella

II Lisätoimenpiteet - 10 kappaletta

- A- ja B-alueet valitaan 1-4 kpl
- C1-4 -alueet valitaan 0-2 kpl
- Puutarhakasviala valitaan 0-2 kpl

Ympäristötuen rakenne

Ympäristötuki jakautuu kolmeen osaan (I-III):

III Erityistukisopimukset

- Edellyttävät kohdennettuja, tehokkaita ympäristönsuojelua -hoitotoimia
- Sopimuksia tehtävissä 13 eri toimenpiteelle
- Sopimusten kesto 5 tai 10 vuotta

Ympäristötuen rakenne

Maatalouden ympäristötuki koostuu kolmesta osasta:

1. Perustoimenpiteet

- Kaikkien sitoutuneiden noudatettava koko peltoalalla

2. Lisätoimenpiteet

- A- ja B-alueet 1-4 kpl
- C1-4 –alueet 0-2 kpl
- Puutarhakasvialat 0-2 kpl

3. Erityistukisopimukset

- Erikseen hyväksyttävillä kohteilla
- Kohdennettuja ja tehokkaita ympäristönsuojelutoimenpiteitä

Perustoimenpiteet

Noudatettava koko peltoalalla

- Viljelysuunnitelman laadinta
- Viljavuustutkimukseen perustuva lannoitus
- Lohkokohtaiset muistiinpanot
- Pientareet ja suojakaistat
- Luonnon monimuotoisuuden ja maiseman ylläpito

Lisätoimenpiteet:

- A-, B- ja C-tukialueet

- Vähennetty lannoitus
- Typpilannoituksen tarkentaminen peltokasveilla
- Typpilannoituksen tarkentaminen puutarhakasveilla
- Ravinnetaseet
- Lannan levitys kasvukaudella
- Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys ja kevennetty muokkaus

Vähennetty lannoitus

- Sallitut lannoitemäärät perustoimenpiteiden määriä alemmat
- Koskee typpi- ja fosforilannoitusta
- Täydelliset tiedot oppaasta:
"Opas ympäristötuen ehtojen mukaiseen lannoitukseen 2007-2013"

Typpilannoituksen tarkentaminen peltokasveilla (1/2)

- Liukoisen typen määrän analysointi peltomaasta ennen kevätlannoitusta
- Viljelijän toimesta tilalla pikamääritysmenetelmällä tai laboratorioanalyysinä
- Väh. 30 %:lle ympäristötukikelpoisesta pinta-alasta
- Näytteet muokkauskerroksen syvyydeltä (20-30 cm), 15-25 osanäytettä

Typpilannoituksen tarkentaminen peltokasveilla (2/2)

- Nitraattityppimääritys, tietyissä tapauksissa lisäksi ammoniumtyppimääritys
- Analyysin tuloksena saadaan typen määrä kg/ha
 - 20 kg/ha ylittävä osuus vähennetään kyseisen kasvukauden lannoitusmäärästä
 - Jos tulosta ei ole käytettävissä vähennetään lannoituksesta 20 kg/ha

Ravinnetaseet (1/3)

- Ravinnetase = ravinteiden lisäys - ravinteiden poisto
- Typen ja fosforin taseet lasketaan vuosittain kaikille peruslohkoille
- Tilalle on laadittava "Ravinnetaseen toimenpidesuunnitelma"

Ravinnetaseet (2/3)

- Ravinnetaseen toimenpidesuunnitelma laaditaan 2. ja 4. sitoumusvuonna
- Lasketaan ravinnetaseen ja lannoituksen suhdeluku, jonka perusteella lannoitusta tarvittaessa korjataan 3. ja 5. sitoumusvuonna
- Vuosittaiset peltotaseet on laadittava kunkin sitoumusvuoden loppuun mennessä, viimeistään 29.4.

Ravinnetaseet (3/3)

$$\frac{\text{RAVINNETASE}}{\text{LANNOITUS}} \cdot 100 \% = \text{SUHDELUKU (\%)}$$

$$\frac{\text{SUHDELUKU (1. vuosi)}}{\text{SUHDELUKU (2. vuosi)}} \cdot 100 \% = \text{SUHDELUVUN MUUTOS}$$

Ravinne	Suhdeluvun muutos	Lannoituksen muutos seur. kasvukaudella
Typpi	+ 20 %-yks.	- 10 kg/ha
	+ 40 %-yks.	- 20 kg/ha
Fosfori	+ 20 %-yks.	- 2 kg/ha
	+ 40 %-yks.	- 4 kg/ha

Lannan levitys kasvukaudella

- Käytettävä lanta levitettävä 15.4. - 15.8. välisenä aikana
 - 1.4. jos maa on sula ja kuiva
 - 10.9. asti, jos syyskylvö tai istutetaan syksyllä monivuotinen puutarhakasvi
- Oraille ja nurmille sallitut menetelmät
 - Kuivalannalla tarkkuuslevitin
 - Virtsalla ja lietelannalla letkulevitin tai sijoittavat laitteet
- Kasvustoa perustettaessa lanta on mullattava

Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys ja kevennetty muokkaus

- Vähintään 30 % ympäristötukikelpoisesta peltoalasta
 - Nurmi, ruokohelpi, viherlannoitusnurmi
 - Viherkesanto (perustettu viim. 30.6.), luonnonhoitopellot sekä sänkikesanto
 - Syysvilja, monivuotinen puutarhakasvi tai pyydyskasvit
 - Sänki, ei kuitenkaan jos sänkeen kylvetty syksyllä syysöljykasvi
- Tulisi suosia vesiensuojelun kannalta tärkeitä lohkoja

Lisätoimenpiteet: A- ja B-alueilla sijaitsevat pellot

- Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys
- Peltojen tehostettu talviaikainen kasvipeitteisyys
- Viljelyn monipuolistaminen
- Laajaperäinen nurmituotanto
- Kerääjäkasvien viljely

Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys

- Vähintään 30 % ympäristötukikelpoisesta peltoalasta
 - Monivuotinen nurmi, ruokohelpi, viherlannoitusnurmi
 - Viherkesanto (perustettu viim. 30.6.), riista- ja maisemakesanto sekä sänkikesanto
 - Syysvilja, monivuotinen puutarhakasvi, pellava tai hamppu
 - Sänki, ei kuitenkaan jos sänkeen kylvetty syksyllä syysöljykasvi
- Tulisi suosia vesiensuojelun kannalta tärkeitä lohkoja

Peltojen tehostettu talviaikainen kasvipeitteisyys

- Vähintään 50 % ympäristötukikelpoisesta peltoalasta
 - Nurmi, ruokohelpi, viherlannoitusnurmi
 - Viherkesanto (perustettu viim. 30.6.), riista- ja maisemakesanto sekä sänkikesanto
 - Syysvilja, monivuotinen puutarhakasvi, pellava tai hamppu
 - Sänki, ei kuitenkaan jos sänkeen kylvetty syksyllä syysöljykasvi
- Tulisi suosia vesiensuojelun kannalta tärkeitä lohkoja

Viljelyn monipuolistaminen

- Ympäristötukikelpoisesta alasta väh. 10 % oltava nurmea tai nurmipeitteistä alaa.
- Ympäristötukikelpoisesta alasta enintään 40 % vuosittain samaa kasvilajia
- Sama kasvi lohkolla enintään 2 vuotena peräkkäin
 - Poikkeukset nurmi ja kumina, enintään 3 vuotena
- Vuosittain viljeltävä vähintään kolmea eri kasvilajia
- Yhden oltava muu kuin viljakasvi
- Laadittava viisivuotinen viljelykiertosuunnitelma

Laajaperäinen nurmituotanto

- Kotieläintiloille
- Tilan ympäristötukikelpoisista pelloista väh. 50 %
nurmikasvien viljelyssä
- Nurmien lannoittamiseen voi typpeä käyttää enintään 75
% perustasosta

Kerääjäkasvien viljely

- Vähintään 25 % ympäristötukikelpoisesta peltoalasta
 - Aluskasvi tai sadonkorjuun jälkeen kylvettävä pyydyskasvi
- Kerääjäkasvia ei saa erikseen lannoittaa
- Pyydyskasvina käyvät mm. ohra, kaura, heinä- ja nurmikasvit, rehurapsi, rypsi,...
- Kylvö viimeistään 15.8. Voidaan muokata samana syksynä
- Ei saa käyttää
 - monivuotisen nurmen, viherlannoitusnurmen tai hoidettuihin viljelemättömiin peltoihin sisältyvien nurmien perustamiseen

Lisätoimenpiteet: Puutarhakasvialat

- Typpilannoituksen tarkentaminen puutarhakasveilla
- Katteen käyttö monivuotisilla puutarhakasveilla
- Tuhoeläinten tarkkailumenetelmien käyttö

Typpilannoituksen tarkentaminen puutarhakasveilla (1/2)

- Ryhmän 1 puutarhakasvialoille
- Liukoisen typen määrän mittaus ennen kevätlannoitusta sekä kasvukaudella ennen lisälannoituksia
- Analyysit kasvulohkoittain

Typpilannoituksen tarkentaminen puutarhakasveilla (2/2)

- Tulokset lohkokohtaisiin muistiinpanoihin
- Jos liukoisen typen määrä ylittää 20 kg/ha, yli 20 kg:n menevä typpiosuus vähennetään vuosittaisesta typpilannoitusmäärästä.
- Vähennys tehdään peruslannoituksen mukaisista määristä

Katteen käyttö monivuotisilla puutarhakasveilla ^(1/2)

- Ryhmän 2 puutarhakasveille
- Maanpinta katettava rivien väliltä
 - Olki, hake tai muu orgaaninen materiaali
 - Muovikalvo tai -kangas
 - Katepaperi tai leikattava nurmikate
- Katettujen viljelylohkojen pinta-alan oltava 95 % muilla ryhmän 2 puutarhakasveilla paitsi taimitarhakasveilla

Katteen käyttö

monivuotisilla puutarhakasveilla (2/2)

- Taimitarhakasveilla katettujen viljelylohkojen pinta-alan on oltava vähintään 50 % näiden kasvien viljelyalasta
- Katevaatimukset on täytettävä viimeistään 3. sitoumusvuonna
- Tuki maksetaan siitä sitoumusvuodesta lähtien, jonka kesäkuun loppuun mennessä vaatimukset täytetään

Tuhoeläinten tarkkailumenetelmien käyttö (1/2)

- Toteutettava ryhmien 1 ja 2 puutarhakasvialoilla sekä siemenmaustealoilla
- Aloista 50 % oltava sellaisten kasvien viljelyssä, joille on saatavissa liimapyydiksiä tai feromoniansoja
- Lohkolla oltava yksi pyydys/ha aina 5 ha asti, minkä jälkeen yksi pyydys alkavaa 5 ha kohti
- Taimitarhakasveilla katettujen viljelylohkojen pinta-alan on oltava vähintään 50 % näiden kasvien viljelyalasta

Tuhoeläinten tarkkailumenetelmien käyttö (2/2)

- Seuranta on tehtävä 1.5. - 31.8. välisenä aikana aina silloin, kun tuhohyönteisiä esiintyy ja lohkolla on kasvusto
- Torjunnan on perustuttava tehtyihin havaintoihin
- Viljelijän on hankittava jokin seuraavista kasvinsuojeluseuran julkaisemista oppaista:
 - "Avomaavihannesten taudit ja tuholaiset" (2002)
 - "Hedelmä- ja marjakasvien tuhoeläimet" (1997)
 - "Ajankohtaisia kasvinsuojeluohjeita" (nro 100)

Lisätoimenpiteet

Sitoumuksen lisätoimenpide voidaan vaihtaa tietyissä tapauksissa:

- Puutarhakasvien viljely alkaa tai päättyy
- Kotieläintuotannon aloittaminen/lopettaminen
- SPV tai muu koko tilan hallinnan siirto
- Siirtyminen pääasiallisesti energiakasvien viljelyyn
- Luomutuotannon aloittaminen tai lopettaminen
- Tukihakuajan lopussa 2007 tai 2008 hallussa olleet kesannointioikeudet ja kasvipeitteisyyslisätoimenpide

Tuen määrä ympäristötuesta

Tuen kokonaismäärään vaikuttavat:

- Perustuki
- Valitut lisätoimenpiteet
- Tehdyt erityistukisopimukset

Yhteenlaskettu tuki kuitenkin enintään

- Yksivuotiset viljelykasvit 600 €/ha
- Monivuotiset puutarhakasvit 900 €/ha
- Muut viljelykasvit 450 €/ha

Tuen määrä ympäristötuesta

Perustoimenpiteistä maksettavan tuen määrät, €/ha/v

	Kasvinviljelytila	Kotieläintila
Peltokasvit	93	107
Puutarhakasvit R1	450	450
Puutarhakasvit R2	438	438
Luonnonhoitopelto		
- monivuotinen nurmi	170	170
- monimuotoisuuspellot	300	300
Eräät maustekasvit	181	181

Tuen määrä ympäristötuesta

Lisätoimenpiteistä maksettavan tuen määrät €/ha/v

Lisätoimenpide (A-, B- ja C-tukialueet)	Tuki, €/ha/v
Vähennetty lannoitus	10
Typpilannoituksen tarkentaminen peltokasveilla	23
Ravinnetaseet	18
Lannanlevitys kasvukaudella	27
Laajaperäinen nurmituotanto*	55
Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys ja kevennetty muokkaus	11
Lisätoimenpide (A- ja B-tukialueilla sijaitsevat lohkot)	
Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys	30
Peltojen tehostettu talviaikainen kasvipeitteisyys	45
Viljelyn monipuolistaminen	24
Kerääjäkasvien viljely	13

Erityistukisopimukset

Sopimuksia 13 kappaletta

- Suojavyöhykkeen perustaminen ja hoito
- Monivaikutteisen kosteikon hoito
- Pohjavesialueiden peltoviljely
- Valumavesien käsittelymenetelmät (kolme eri tyyppiä)
- Luonnonmukainen tuotanto
- Luonnonmukainen kotieläintuotanto
- Perinnebiotooppien hoito
- Luonnon ja maiseman monimuotoisuuden edistäminen
- Alkuperäisrotujen kasvattaminen
- Alkuperäiskasvien viljely
- Ravinnekuormituksen tehostettu vähentäminen
- Lietelannan sijoittaminen peltoon
- Turvepeltojen pitkäaikainen nurmiviljely

Ympäristötuen vaikuttavuuden seuranta

- MYTVAS - Maatalouden ympäristötuen vaikuttavuuden seurantatutkimus
 - Rahoittajat: MMM ja YM
 - Tutkimusvastuu: MTT, SYKE, HY ja RKTL
- MYTVAS 2 - v. 2000-2006
- MYTVAS 3 - v. 2008-2013

Lisätietoja

- Maaseudun kehittämisohjelma 2007-2013 ja maatalouden ympäristötuki:
 - Hakuopas
 - Ympäristötuen sitoumusehdot
 - Täydentävät ehdot - Viljelytapa ja ympäristöehdot
 - www.maaseutu.fi
 - www.mavi.fi
 - www.mmm.fi

Lisätietoja

- MYTVAS - Ympäristötuen vaikuttavuuden seuranta
 - www.mtt.fi
 - www.ymparisto.fi
 - www.mmm.fi